

1. Obiekt

DAWNY SZPITAL ŚW. DUCHA

2. Czas powstania

1859-61

3. Miejscowość

WARSZAWA

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

UL. ELEKTORALNA 12

nr hipoteczny

lub. ewid. gruntów

5. Przynależność administracyjna

WARSZAWA

województwo

gmina CENTRUM - ŚRÓDMIEŚCIE

6. Poprzednie nazwy miejscowości

WARSZAWA - ŚRÓDMIEŚCIE

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo WARSZAWA - ŚRÓDMIEŚCIE

powiat

8. Właściciel i jego adres

Gmina Centrum

9. Użytkownik i jego adres

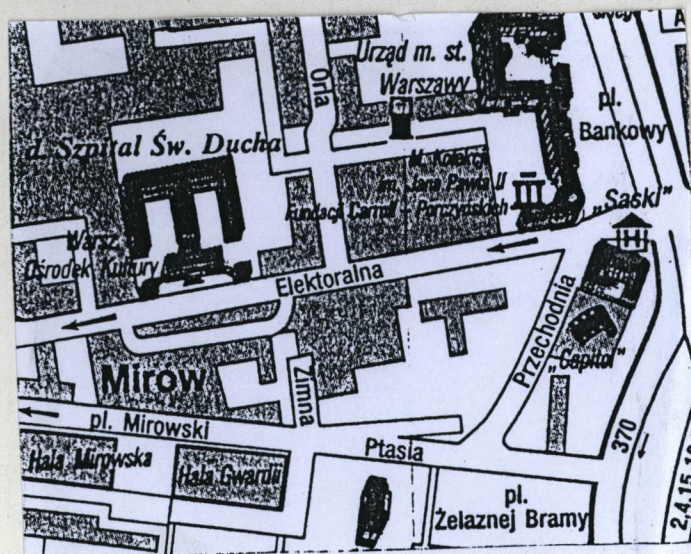
Warszawski Ośrodek
Kultury

10. Rejestr zabytków

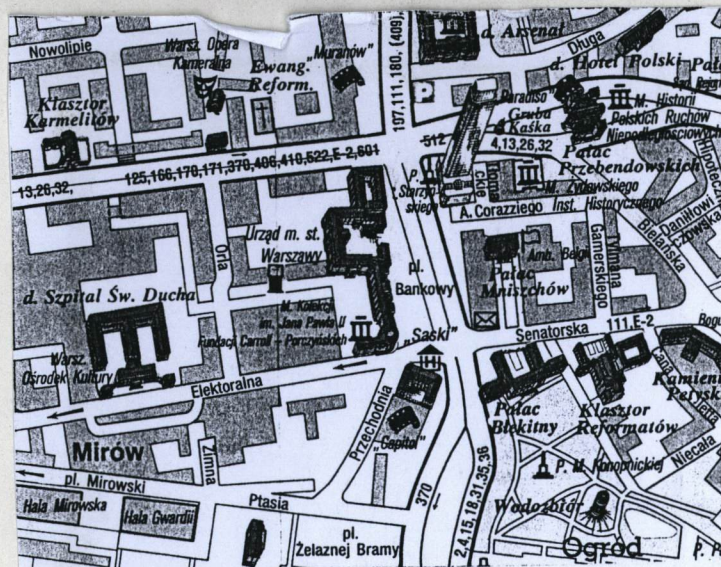
nr 118

01.07.1965 r.

Nr data

SYTUACJA

ORIENTACJA 1:10 000

W pierwszej połowie XIX w. mieściła się na tym terenie manufaktura Dangla, wytwarzająca powozy i karety. W latach 1859-61 wybudowano na miejscu manufaktury szpital św. Ducha (ufundowany jeszcze w r. 1444 przez Annę Mazowiecką przy ul. Piwnej), wg projektu Józefa Orłowskiego. Ze względu na układ pawilonowy był to wówczas najbardziej nowoczesny szpital w Warszawie. Pierwotnie składał się z budynku głównego i czterech pawilonów rozmieszczonych wokół dwóch dziedzińców. Budynki podczas bombardowania w 1939 r. Zostały częściowo zburzone i wypalone. W latach pięćdziesiątych odbudowano najlepiej zachowany gmach główny z galeriami i pawilonami oraz budynek prosektorium. Od chwili odbudowania mieści się tu Warszawski Ośrodek Kultury.

SYTUACJA: Budynek usytuowany w północnej pierzei ul. Elektoralnej. Korpus główny, cofnięty nieco w stosunku do linii regulacyjnej ulicy, łączy się galeriami z dwoma pawilonami bocznymi. Od północy połączony z budynkami szkoły zbudowanej na fundamentach dawnego skrzydła gmachu szpitala.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA: ściany cegła ceramiczna pełna na zaprawie cementowo-wapiennej, tynkowane; stropy stalowo-ceramiczne typu Ackermana; wieżba dachowa drewniana płatwiow-kleszczowa; dach czterospadowy z wtórnie wprowadzonymi lukarnami, kryty blachą miedzianą, dachy pawilonów płaskie; schody dwubiegowe, betonowe; podłogi - parkiet, lastriko.; okna drewniane skrzynkowe, dwuskrzydłowe, dzielone na cztery, sześć i osiem kwaterek; drzwi drewniane, ramowo-ptycinowe, układ wnętrz trójtraktowy, z centralnym hallem.

RZUT, BRYŁA: korpus główny dwukondygnacyjny, podpiwniczony, na planie prostokąta z centralnie umieszczonym ryzalitem z gankiem na elewacji południowej i półokrągłym, jednokondygnacyjnym, niepodpiwniczonym ryzalitem sali widowiskowej w osi elewacji północnej, tworzącym duży taras drugiej kondygnacji. Sala widowiskowa związana jest parterowym łącznikiem z budynkiem szkoły. Dwa parterowe, jednokondygnacyjne niepodpiwniczone pawilony na planie prostokąta usytuowane są równolegle do korpusu głównego i połączone z nim ćwierćkolistymi galeriami. W osiach pawilonów umieszczono przejazdy bramne.

ELEWACJE: południowa frontowa symetryczna, trzynastoosiowa, z centralnie umieszczonym trójosiowym ryzalitem poprzedzonym prostokątnym portykiem wspartym na dwóch kolumnach w porządku tokańskim i narożnych boniowanych filarach. Balkon pierwszego piętra posiada betonową, tynkowaną balustradę tralkową. Piętro ryzalitu rozczłonkowane jest tokańskimi pilastrami i zwieńczone trójkątnym frontonem o ściętych krawędziach bocznych zakończonych cokołami, na których stoją akroteriony. W polu tympanonu umieszczono płaskorzeźbiony ornament roślinny. Na ściętym górnym wierzchołku frontonu pierwotnie stała rzeźba z warsztatu J.J. Mantzla „Anioł Miłosierdzia”, zniszczona podczas wojny i zastąpiona w l. 1995-96 posagiem siedzącej kobiety.

Parter budynku boniowany, spoczywa na cokole, oddzielony jest od pierwszego piętra pasem belkowania z fryzem zdobionym guzami i profilowanym gzymsem kordonowym. Okna parteru prostokątne, dzielone na osiem kwaterek, w obramieniach uszakowych, otrzymały naczółki zamknięte odcinkiem łuku, o polu wypełnionym ornamentem roślinnym. Piętro płaskie, z prostokątnymi otworami okiennymi ze stolarką dzieloną na sześć kwaterek, w obramieniach uszakowych zwieńczonych odcinkiem profilowanego gzymsu. Budynek wieńczy belkowanie z profilowanym gzymsem ząbkowym.

Korpus główny budynku połączony jest z dwiema parterowymi galeriami: na wysokim cokole po trzy filary w porządku tokańskim dźwigają belkowanie, stanowiące przedłużenie belkowania

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
12 300 m ³	1577,9 m ²	Szpital	Ośrodek kultury
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja (po 1945 r.) <p>1964 - remont elewacji</p> <p>1973 - odgrzybianie piwnic</p> <p>1977 - remont elewacji</p> <p>1980 - remont hallu, kawiarni i sali widowiskowej</p> <p>1992 - wykonanie izolacji przeciwwilgociowej fundamentów, konserwacja wewnątrz</p> <p>1996 - remont elewacji</p>		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) <p>Korpus główny w stanie zadowalającym, pawilony i galerie wymagają remontu.</p>	
20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie <p>Uzupełnić brakujące tynki pawilonów, naprawić schody, założyć izolację poziomą cokołów galerii.</p>			

21. Akta archiwalne i źródła ikonograficzne (rodzaj, numer i miejsce przechowywania)

23. Uwagi różne

24. Opracowanie karty ewidencyjnej

tekst mgr Anna Radźwicka-Milczewska, 8.11.1998 r.
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki mgr Anna Radźwicka-Milczewska, 8.11.1998 r.
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. mgr Anna Radźwicka-Milczewska, 8.11.1998 r.
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

22. Bibliografia

A. Barański „Od traktu wrocławskiego..” [w:] „Ratusz” 1994, nr 23,
s. 10-11 i 15.

J. Zieliński „Atlas dawnej architektury ulic i placów Warszawy”,
t. 3, Warszawa 1998, str. 84-86.

K. Móraski, W. Głębocki "Bedeker Warszawski",
Warszawa 1996, str. 252-253

25. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

26. Załączniki

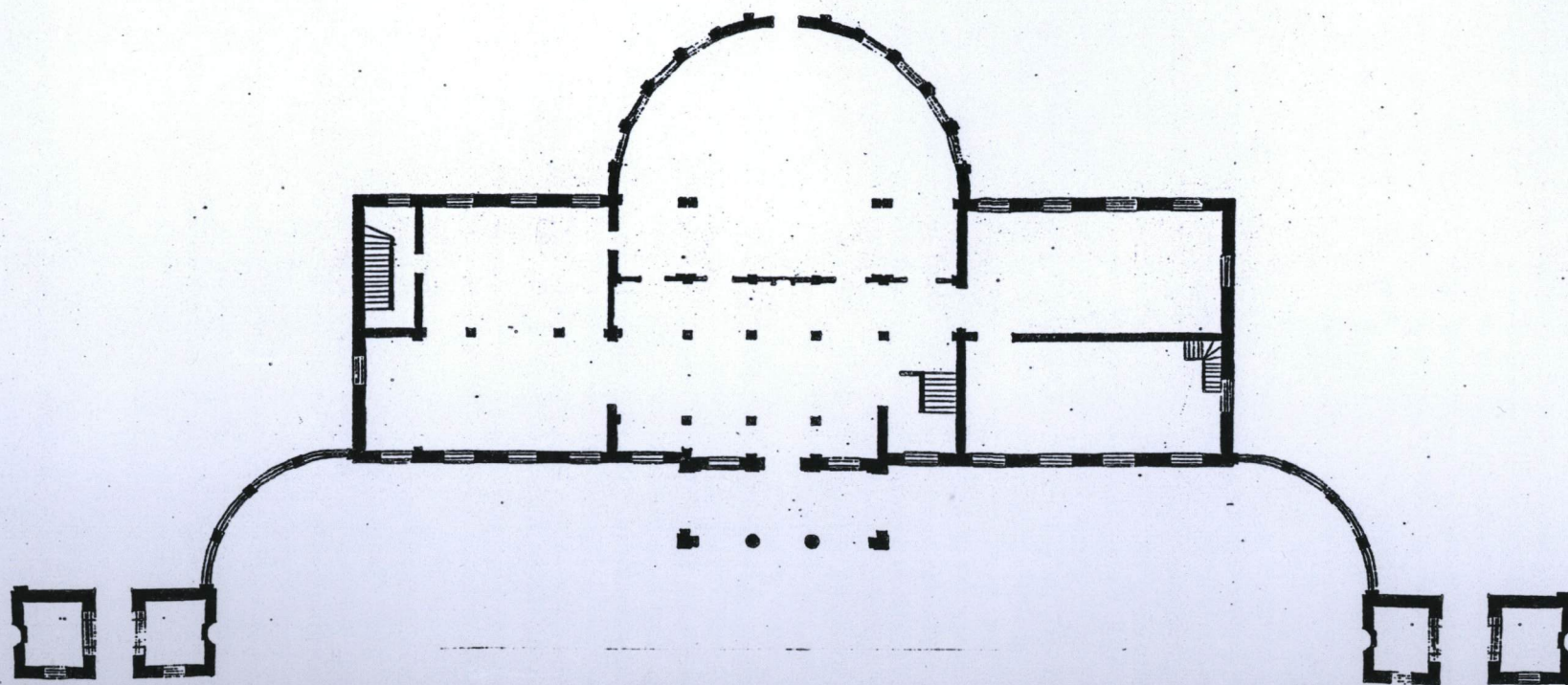
1. Miejscowość. WARSZAWA	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
2. Gmina CENTRUM	DAWNY SZPITAL ŚW. DUCHA	CD. OPISU, RZUT PARTERU
3. Województwo STOŁECZNE		

między pierwszą a drugą kondygnacją korpusu. Fryz belkowania zdobią guzy. Przezrocza między filarami wypełnia ażurowe żelazne ogrodzenie w postaci pionowych prętów zakończonych grotami. Galerie łączą się z parterowymi pawilonami o trójosiowych elewacjach frontowych, z przebitym przejazdem bramnym w osi środkowej i dwoma prostokątnymi oknami pozbawionymi oprawy architektonicznej, dzielonymi na osiem kwaterek w osiach bocznych, nad każdym oknem widnieje okrągła nisza z rzeźbioną lwią główką. Przejazd bramny, zwieńczony nadłutczem wypełnionym ornamentem roślinnym, flankowany jest dwoma pilastrami w porządku toskańskim. Elewacje pawilonów są boniowane, zwieńczone belkowaniem z fryzem zdobionym guzami oraz gładką attyką zakończoną delikatnym gzymsem nad przejazdem bramnym. Elewacja północna ogrodowa, symetryczna, trzynastoosiowa z centralnie umieszczonym półokrągłym parterowym ryzalitem sali widowiskowej o czterech prostokątnych, rozglifionych otworach okiennych z każdej strony, dzielonych rysunkiem stolarki na osiem kwaterek. Pomiędzy oknami znajdują się pilastry w porządku toskańskim. Ryzalit zwieńczony jest belkowaniem o gładkim fryzie, na którym spoczywa balustrada tarasu piętra, betonowa, pełna, zdobiona profilowanymi płycinami. Parter wraz z ryzalitem jest boniowany. Parter korpusu spoczywa na cokole, w prostokątnych płycinach znajdują się po dwa okna w układzie pionowym: dolne, kwadratowe, dzielone na cztery kwatki i górne, prostokątne, dzielone na sześć kwaterek. Płyciny mieszczące okna posiadają obramienia uszakowe. Pierwszą kondygnację od drugiej dzieli pas belkowania o gładkim fryzie. Piętro gładkie, z prostokątnymi otworami okiennymi w obramieniach uszakowych, o podziale stolarki na sześć kwaterek. Wzdłuż górnej granicy elewacji ciągnie się pas belkowania z ząbkowym fryzem koronującym. Elewacje północne pawilonów trójosiowe, z przejazdem bramnym w osi środkowej sklepionym odcinkiem łuku i dwoma prostokątnymi oknami w skrajnych osiach, dzielonymi na osiem kwaterek, pozbawionymi dekoracji architektonicznej. Elewacje pawilonów spoczywają na wysokich cokołach, są boniowane, zwieńczone profilowanym gzymsem koronującym, który podtrzymuje pas attyki również zwieńczony gzymsem. Elewacja wschodnia symetryczna, dwuosiowa, o boniowanym parterze na wysokim gładkim cokole, z prostokątnymi oknami w uszakowym obramieniu z naczółkami zamkniętymi odcinkiem łuku, o polu wypełnionym ornamentem roślinnym. Piętro gładkie, z oknami w obramieniach uszakowych zwieńczonych odcinkiem profilowanego gzymsu. Wzdłuż górnej krawędzi pas belkowania o gładkim fryzie i ząbkowym gzymsem koronującym. Elewacje pawilonów skromne, jednoosiowe, z centralnie umieszczonymi prostokątnymi niszami o półkolistym rzucie, nad którymi widnieją okrągłe nisze z lwimi główkami. Boniowane, zwieńczone pasem belkowania o fryzie zdobionym guzami i ząbkowym gzymsem koronującym. Elewacja zachodnia symetryczna, dwuosiowa, o boniowanym parterze na wysokim gładkim cokole, z prostokątnymi blendami okiennymi w uszakowym obramieniu z naczółkami zamkniętymi odcinkiem łuku, o polu wypełnionym ornamentem roślinnym. Między parterem a piętrem pas belkowania o gładkim fryzie. Piętro gładkie, z oknami w obramieniach uszakowych zwieńczonych odcinkiem profilowanego gzymsu. Wzdłuż górnej krawędzi pas belkowania o gładkim fryzie i ząbkowym gzymsem koronującym. Elewacje zachodnie pawilonów symetryczne, jednoosiowe, z centralnie umieszczonymi prostokątnymi niszami o półkolistym rzucie, nad którymi widnieją okrągłe nisze z lwimi główkami. Boniowane, zwieńczone pasem belkowania o fryzie zdobionym guzami i ząbkowym gzymsem koronującym.

INSTALACJE: wodociągowa, kanalizacyjna, energetyczna, gazowa, c.o.

Wkładkę założył: **Anna Radźwicka-Milczewska** **8.11.1998 r.**
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: **archiwum autora karty**

RZUT PARTERU 1:400

1. Miejscowość.....	2. Gmina	3. Województwo	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
WARSZAWA	CENTRUM	STOŁECZNE	DAWNY SZPITAL ŚW. DUCHA	FOTOGRAFIE

1

4

2

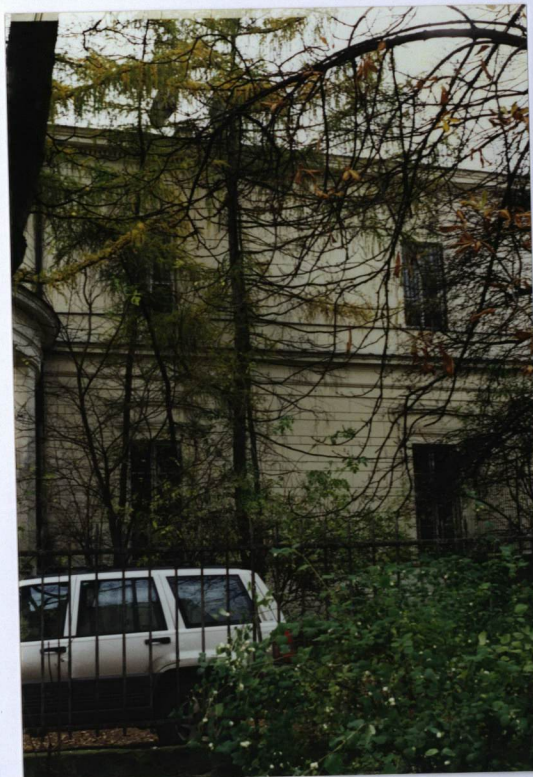
3

1. Skrzydło zach. korpusu.
2. Frontowy ryzalit korpusu.
3. Oprawa okna.
4. Ryzalit elewacji ogrodowej.

Wkładkę założył: Anna Radziwicka-Milczewska 8.11.1998 r.

Miejsce przechowywania negatywów: Archiwum autora karty

1. Miejscowość.....	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
WARSZAWA	DAWNY SZPITAL ŚW. DUCHA	FOTOGRAFIE
2. Gmina.....		
CENTRUM		
3. Województwo.....		
STOŁECZNE		

- 5. Skrzydło wsch. - elewacja ogrodowa.
- 6. Pawilon zach. - elewacja pn
- 7. Elewacja wsch. korpusu.
- 8. Pawilon wsch. - elewacja frontowa.

Wkładkę założył: Anna Radziwiłła-Milczewska 8.11.1998 r.

Miejsce przechowywania negatywów: archiwum autora karty

9. Fragment hallu (parter).

